

Lublin, 17 listopada 2025 roku

Fundacja Basta z siedzibą w Lublinie

ul. Fryderyka Chopina 41/12, 20-023 Lublin

KRS: 0000968453

mail: bart@fundacjabasta.pl

Wojewódzki Sąd Administracyjny

w Warszawie

ul. Jana Kazimierza 10, 01-248 Warszawa

za pośrednictwem:

Przewodniczącego

Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

skwer kard. S. Wyszyńskiego 9, 01-015 Warszawa

Dotyczy: postanowienia nr P-51/DPz/2024 Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 1 października 2025 roku („**Postanowienie**”) dotyczącego audycji pt. „Wirus LGBT” opublikowanej przez program Radio Maryja („**Audycja**”)

Znak sprawy odwoławczej: DPz-WSW.0511.294.14.2025

Wpis: 100,00 PLN¹

**SKARGA NA POSTANOWIENIE NR P-51/DPZ/2024
PRZEWODNICZĄCEGO KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI
Z DNIA 1 PAŹDZIERNIKA 2025 ROKU**

Działając w imieniu **Fundacji Basta z siedzibą w Lublinie** („**Skarżąca**”), jako członek zarządu uprawniony do jej reprezentowania (wydruk aktualnego odpisu z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w załączeniu), niniejszym:

1. **zaskarżam w całości** postanowienie nr P-51/DPz/2024 Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji („**Organ**”) z dnia 1 października 2025 roku doręczone Skarżącemu w dniu 16 października 2025 roku;
2. skarżonemu Postanowieniu **zarzucam**:
  - a. **naruszenie art. 31 § 1 pkt 2 w zw. z art. 31 § 2 k.p.a. w zw. z art. 47h w zw. z art. 53c ustawy o radiofonii i telewizji**² poprzez jego błędną interpretację i przyjęcie, że istnienie interesu społecznego przemawiającego za wystąpieniem przez organizację społeczną z żądaniem wszczęcia postępowania

¹ Potwierdzenie uiszczenia wpisu w załączeniu.

² Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722, ze zm.) - dalej: „**u.r.t.**”, „**ustawa o radiofonii i telewizji**”)

administracyjnego jest uzależnione od antycypowanego rozstrzygnięcia tej sprawy, co doprowadziło do odmowy wszczęcia postępowania o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej wskutek rzekomego niezastnienia interesu społecznego, podczas gdy interes społeczny przemawiający za wystąpieniem przez organizację społeczną z żądaniem wszczęcia postępowania administracyjnego ma charakter abstrakcyjny i jest związany wartościami oraz innymi dobrami społecznymi, które mają zostać poddane formalnej ochronie w wyniku tego postępowania;

- b. *ewentualnie, w razie uznania przez Sąd, że do Audycji należy stosować art. 18 u.r.t. – naruszenie art. 31 § 1 pkt 2 w zw. z art. 31 § 2 k.p.a. w zw. z art. 18 w zw. z art. 53 ustawy o radiofonii i telewizji* poprzez jego błędną interpretację i przyjęcie, że istnienie interesu społecznego przemawiającego za wystąpieniem przez organizację społeczną z żądaniem wszczęcia postępowania administracyjnego jest uzależnione od antycypowanego rozstrzygnięcia tej sprawy, co doprowadziło do odmowy wszczęcia postępowania o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej wskutek rzekomego niezastnienia interesu społecznego, podczas gdy interes społeczny przemawiający za wystąpieniem przez organizację społeczną z żądaniem wszczęcia postępowania administracyjnego ma charakter abstrakcyjny i jest związany wartościami oraz innymi dobrami społecznymi, które mają zostać poddane formalnej ochronie w wyniku tego postępowania;
- c. **naruszenie art. 77 w zw. z art. 7 w zw. z art. 80 w zw. z art. 8 § 1 k.p.a.** poprzez jego niezastosowanie polegające na poniechaniu wyczerpującego zebrania materiału dowodowego rozumianym w szczególności jako niezapoznanie się z treścią Audycji objętej wnioskiem Skarżącego oraz bezkrytycznym, naruszającym zasadę bezstronności, zaakceptowaniu wyjaśnień nadawcy – Prowincji Warszawskiej Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela (Redemptoryści) („Nadawca”), co doprowadziło do wadliwego przyjęcia, że audycja „Wirus LGBT” nie zawierała treści nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na orientację seksualną, a w konsekwencji: do odmowy wszczęcia postępowania o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej, podczas gdy wyczerpujące zebranie materiału dowodowego i bezstronne działanie organu administracji publicznej stanowią bezwzględne warunki realizacji podstawowej zasady postępowania administracyjnego, tj. zasady prawdy obiektywnej, zgodnie z którą organ zobowiązany jest do podejmowania (również z urzędu) wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego;
- d. **naruszenie art. 81 w zw. z art. 10 § 1 w zw. z art. 8 § 1 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 w zw. z art. 31 § 3 k.p.a.** poprzez jego niezastosowanie polegające na wydaniu rozstrzygnięcia w oparciu o fakty, które nie mogły być zostać uznane za udowodnione, gdyż nastąpiło to bez uprzedniego umożliwienia Skarżącemu występującemu w postępowaniu na prawach strony wypowiedzenia się w przedmiocie zebranych materiałów i dowodów (w szczególności wypowiedzenia się przedmiocie wyjaśnień Nadawcy) oraz bezkrytycznym, naruszającym zasadę bezstronności, zaakceptowaniu wyjaśnień Nadawcy, co doprowadziło do

wadliwego przyjęcia, że audycja „Wirus LGBT” nie zawierała treści nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na orientację seksualną, a w konsekwencji: do odmowy wszczęcia postępowania o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej, podczas gdy wyczerpujące zebranie materiału dowodowego i bezstronne działanie organu administracji publicznej stanowią bezwzględne warunki realizacji podstawowej zasady postępowania administracyjnego, tj. zasady prawdy obiektywnej, zgodnie z którą organ zobowiązany jest do podejmowania (również z urzędu) wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego;

- e. **naruszenie art. 80 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 k.p.a. w zw. art. 53c w zw. z art. 47h ustawy o radiofonii i telewizji** poprzez jego niezastosowanie i nieprzeprowadzenie poprawnej, tj. zgodnej ze współczesną wiedzą, prawidłami poprawnego rozumowania (logiką) i doświadczeniem życiowym swobodnej oceny dowodów, a także nieprzeprowadzenie wyczerpującego rozpatrzenia materiału dowodowego i uznanie, że audycja „Wirus LGBT” nie zawierała treści nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na orientację seksualną, co doprowadziło do odmowy wszczęcia postępowania o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej, podczas gdy zgodna z ww. zasadami analiza treści przywołanych przez Skarżącego w toku postępowania administracyjnego prowadzi do jednoznacznego wniosku, że za sprawą zarzutów, sugestii i skojarzeń językowych wykorzystanych w Audycji, Audycja ta nawoływała do nienawiści wobec osób nieheteronormatywnych i społeczności LGBT+ w ogólności, a także że miała ona charakter dyskryminacyjny;
- f. ***ewentualnie, w razie uznania przez Sąd, że do Audycji należy stosować art. 18 u.r.t. – naruszenie art. 80 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 k.p.a. w zw. art. 53 w zw. z art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji*** poprzez jego niezastosowanie i nieprzeprowadzenie poprawnej, tj. zgodnej ze współczesną wiedzą, prawidłami poprawnego rozumowania (logiką) i doświadczeniem życiowym swobodnej oceny dowodów, a także nieprzeprowadzenie wyczerpującego rozpatrzenia materiału dowodowego i uznanie, że audycja „Wirus LGBT” nie zawierała treści nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na orientację seksualną, co doprowadziło do odmowy wszczęcia postępowania o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej, podczas gdy zgodna z ww. zasadami analiza treści przywołanych przez Skarżącego w toku postępowania administracyjnego prowadzi do jednoznacznego wniosku, że za sprawą zarzutów, sugestii i skojarzeń językowych wykorzystanych w Audycji, Audycja ta nawoływała do nienawiści wobec osób nieheteronormatywnych i społeczności LGBT+ w ogólności, a także że miała ona charakter dyskryminacyjny;
- g. **naruszenie art. 47h w zw. z art. 53c ustawy o radiofonii i telewizji w zw. z art. 80 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 k.p.a.** poprzez jego błędną interpretację i uznanie, że audycja „Wirus LGBT” nie zawierała treści nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na orientację seksualną, podczas gdy wyczerpująca i zgodna ze współczesną wiedzą, prawidłami poprawnego rozumowania (logiką) i doświadczeniem życiowym analiza treści przywołanych przez Skarżącego w toku postępowania prowadzi do

jednoznacznego wniosku, że za sprawą zarzutów, sugestii i skojarzeń językowych wykorzystanych w Audycji, Audycja ta nawoływała do nienawiści wobec osób nieheteronormatywnych i społeczności LGBT+ w ogólności, a także że miała ona charakter dyskryminacyjny;

- h. *ewentualnie, w razie uznania przez Sąd, że do Audycji należy stosować art. 18 u.r.t. – naruszenie art. 18 w zw. z art. 53 ustawy o radiofonii i telewizji w zw. z art. 80 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 k.p.a.* poprzez jego błędną interpretację i uznanie, że audycja „Wirus LGBT” nie zawierała treści nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na orientację seksualną, podczas gdy wyczerpująca i zgodna ze współczesną wiedzą, prawidłami poprawnego rozumowania (logiką) i doświadczeniem życiowym analiza treści przywołanych przez Skarżącego w toku postępowania prowadzi do jednoznacznego wniosku, że za sprawą zarzutów, sugestii i skojarzeń językowych wykorzystanych w Audycji, Audycja ta nawoływała do nienawiści wobec osób nieheteronormatywnych i społeczności LGBT+ w ogólności, a także że miała ona charakter dyskryminacyjny.

3. **wnoszę o:**

- a. uwzględnienie niniejszej skargi i uchylenie Postanowienia w całości;
- b. zobowiązanie Organu do wydania nowego postanowienia wraz ze wskazaniem sposobu załatwienia sprawy, tj. wszczęcie postępowania administracyjnego zmierzającego do wydania decyzji, o której mowa w art. 53 u.r.t. (ewentualnie – art. 53c u.r.t.);
- c. zasądzenie na rzecz Skarżącego zwrotu kosztów według stosownych przepisów.

UZASADNIENIE

I. UWAGI WPROWADZAJĄCE – ISTOTA SPRAWY

1. Pismem z dnia 28 lutego 2025 roku (znak FB-IN.4.2025) Skarżący, działając jako organizacja społeczna w myśl art. 31 § 1 pkt 1 k.p.a., zwrócił się do Organu o wszczęcie z urzędu postępowania administracyjnego na podstawie art. 53 ustawy o radiofonii i telewizji. Podstawą przewidzianej tam kary pieniężnej miała być treść audycji pt. „Wirus LGBT” zamieszonej na kanale programu Radio Maryja w serwisie YouTube. Nadawcą programu Radio Maryja jest Prowincja Warszawska Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela (Redemptoryści).
2. Audycja została podzielona na dwie części. Na dzień składania niniejszej skargi żaden z odcinków Audycji nie jest już dostępny w serwisie YouTube. W piśmie z dnia 28 lutego 2025 roku Skarżący wskazał Organowi odnośniki (hiperłącza) do obu odcinków Audycji. Przedstawił również jej przykładowe elementy:
  - a. powiązanie społeczności LGBT+ z istniejącymi rzekomo „ideologią gender” i „ideologią LGBT”, które mają prowadzić do **planowego rozbicia społeczeństwa** poprzez zatarcie różnic między mężczyznami i kobietami, jak też zakładającymi **wrogość wobec religii i społecznej instytucji rodziny**;
  - b. rozmyślne wykorzystywanie wobec osób nieheteronormatywnych sformułowań zmierzających do wywołania u przeciętnego odbiorcy niepokoju („zło”, „dewiacja”, „demoralizacja”, **krzywda dzieci**) lub wręcz obrzydzenia (w Audycji korzystano nieraz ze skojarzeń medycznych i higienicznych: „wirus LGBT”, „defekowanie rodziny”);
  - c. bezpośrednie określanie osób nieheteronormatywnych jako „zło, któremu trzeba się przeciwstawić”;
  - d. sugerowanie, że celem społeczności LGBT+ jest **krzywdzenie i deprawowanie dzieci**;
  - e. sugerowanie, że **badania naukowe z zakresu seksualności człowieka, które jednoznacznie przeczą tezom o nienaturalnym lub chorobowym charakterze nieheteronormatywności znajdują zakorzenienie w myśli marksowskiej**. U odbiorcy funkcjonującego w polskim kręgu historycznym i kulturowym może to wywołać silne skojarzenie społeczności LGBT+ z autorytarnymi praktykami państwa komunistycznego;
  - f. określanie ośrodków naukowych zajmujących się ww. badaniami mianem „zdemoralizowanych”;
  - g. określanie działań na rzecz równouprawnienia i przeciwdziałania przemocy wobec osób nieheteronormatywnych mianem „szkodliwych”;
  - h. **zachęcanie do poparcia inicjatywy ustawodawczej pt. „Stop LGBT”³**, której podstawowym celem było ograniczenie wolności zgromadzeń w sposób uniemożliwiający w istocie jakiegokolwiek publiczne działania na rzecz równouprawnienia osób nieheteronormatywnych, jak też na rzecz społeczności LGBT+ w ogólności.

³ Obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku – Prawo o zgromadzeniach oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 1607 (Sejm RP IX Kadencji).

3. **Skarżący wykazał tym samym, że decyzja o publikacji Audycji doprowadziła do rażącego naruszenia obowiązków Nadawcy przewidzianych w ustawie o radiofonii i telewizji.** Należy zaznaczyć, że dla poprawności tej tezy nie ma znaczenia ostateczna kwalifikacja ustawowa samej Audycji. Niezależnie bowiem, czy materiał opublikowany przez Nadawcę był *klasyczną* „audycją”, o której mowa w art. 18 u.r.t., czy też „audycją dostarczaną w ramach audiowizualnych usług medialnych na żądanie” wymienioną w art. 47h u.r.t., Nadawcę obciążał ustawowy zakaz publikowania treści o charakterze nienawistnym, podlegającym do przemocy i dyskryminacyjnym. Oba wymienione przepisy zawierają tożsamy **zakaz publikacji treści „nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na [...] orientację seksualną [...]”**. Za naruszenie każdego z tych przepisów Organ może nałożyć na nadawcę administracyjną karę pieniężną (odpowiednio: art. 53 ust. 1 oraz art. 53c ust. 1 u.r.t.) – różni się jedynie maksymalna wysokość potencjalnej kary.
4. **Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2025 roku Organ odmówił wszczęcia postępowania.** Z uzasadnienia wynika, że Organ całkowicie zaaprobował wyjaśnienia przedstawione przez Nadawcę, zdaniem którego „[...] przekaz Audycji koncentruje się na zaprezentowaniu poglądu na temat ideologii LGBT i propagowanych przez nią wartości i nie może być utożsamiany z jakąkolwiek formą wrogości wobec konkretnych grup lub osób. [...] [O]soby biorące udział w Audycji [...] wyrażały uargumentowaną krytykę określonej ideologii i jej wpływ na społeczeństwo, wyrażając szczególną troskę o jakość kształcenia dzieci i młodzieży” (s. 2). Rekonstrukcja stanu faktycznego dokonana przez Organ stanowiła w istocie parafrazę stanowiska Nadawcy: „[w]ypowiedzi zaproszonych do przygotowania reportażu gości stanowiły osobiste opinie rozmówców, które nie były dyskryminujące ze względu na orientację seksualną. Poglądów prezentowanych w Audycji nie można określić mianem nawołujących do nienawiści lub przemocy” (s. 2).
5. Powyższe obserwacje legły u podstaw oceny prawnej – zdaniem Organu Audycja nie naruszyła przepisów ustawy radiofonii i telewizji, w szczególności art. 47h u.r.t. **Bezpośrednią przyczyną odmowy było jednak powiązanie tej konkluzji z art. 31 § 1 pkt 1 k.p.a. W ocenie Organu brak naruszenia poskutkowało „niezaistnieniem interesu społecznego”, o którym mowa w tym przepisie.** Istnienie interesu społecznego zostało więc uzależnione od antycypowanego rozstrzygnięcia merytorycznego ewentualnej sprawy.
6. **Pismem z dnia 24 sierpnia 2025 roku Skarżący zażądał ponownego rozpatrzenia sprawy.** W odpowiedzi na to pismo **Organ wydał skarżone Postanowienie**, w którym powtórzył zasadnicze motywy swojego poprzedniego rozstrzygnięcia. Argumentując na rzecz zgodności Audycji z ustawą o radiofonii i telewizji, Organ nadmienił, że jej publicystyczny charakter znacznie rozszerzał margines swobody w zakresie formułowanych opinii („[c]echą publicystyki jest wyrażanie osobistych, subiektywnych poglądów [...] [j]eśli poprzez prawo do swobodnej wypowiedzi nie następuje naruszenie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, wszelkie ograniczenia w tym zakresie mogłyby zostać uznane za złamanie konstytucyjnej zasady wolności słowa”, s. 2-3), a zasadnicze tezy współgrały z katolickim charakterem Nadawcy („[...] poglądy i wartości wyznawane przez przedstawicieli środowiska LGBT+ są często sprzeczne z katolickim systemem wartości”, s. 3).

II. ARGUMENTACJA PRAWNA

A. Uwagi wprowadzające

7. W niniejszej sprawie Skarżący przedstawia zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, które można podzielić na trzy grupy.
8. Po pierwsze, **Organ bezpodstawnie powiązał antycypowane rozstrzygnięcie przyszłego postępowania administracyjnego z istnieniem przesłanki interesu społecznego**. Powstanie po stronie Organu przypuszczenia, że ewentualna sprawa mogłaby zostać rozstrzygnięta niezgodnie z merytorycznym zapatrywaniem organizacji społecznej nie przekreśla tymczasem, z racji na doniosłość wartości chronionych przez daną procedurę, zbiorowego interesu w pochyleniu się przez władzę państwową nad danym zagadnieniem. Do tej kwestii odnoszą się zarzuty oznaczone jako **punkty 2.a. i 2.b. *petitum***.
9. Po drugie, **Organ dopuścił się rażących naruszeń proceduralnych w zakresie rekonstrukcji stanu faktycznego**. W szczególności nie zapoznał się on z treścią Audycji, a swoje stanowisko oparł bezkrytycznie na wyjaśnieniach udzielonych przez Nadawcę. Co więcej, nie umożliwił Skarżącemu, by ten wypowiedział się w przedmiocie zebranego materiału (i to pomimo faktu, że Skarżący występował w postępowaniu na prawach strony). Doprowadziło to do naruszenia zasady prawdy obiektywnej oraz, służących jej ochronie: zasadzie bezstronności oraz obowiązкови wyczerpującego zebrania materiału dowodowego. Do tej kwestii odnoszą się zarzuty oznaczone jako **punkty 2.c. i 2.d. *petitum***.
10. Po trzecie, **zebrany materiał dowodowy Organ przeanalizował niezgodnie ze współczesną wiedzą, prawidłami poprawnego rozumowania (logiką) i doświadczeniem życiowym**. Doprowadziło to do nieuzasadnionego wniosku, że Audycja nie naruszyła przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Do tej kwestii odnoszą się zarzuty oznaczone jako **punkty 2.e. i 2.f. oraz 2.g. i 2.h. *petitum***.
11. W postępowaniu doszło również do rozbieżności stanowisk w zakresie ustawowej kwalifikacji Audycji. W swoich pismach Skarżący utrzymywał, że Audycja stanowi materiał, do którego należy stosować art. 18 i 53 ustawy o radiofonii i telewizji. Organ analizował tymczasem sprawę z perspektywy art. 47h oraz art. 53c tej ustawy. Jak wskazano już wyżej, szczegółowy charakter Audycji pozostaje w niniejszej sprawie kwestią drugorzędną. **Ze względu na zakresową tożsamość przesłanek wymienionych w art. 18 i art. 47h u.r.t., podstawy do ukarania Nadawcy występują w każdym z tych przypadków**. Z ostrożności procesowej wszystkie zarzuty odnoszące się do przepisów prawa materialnego zawierają zastrzeżenie ewentualne, które umożliwi Sądowi wzruszenie Postanowienia niezależnie od jego własnego zapatrywania w kwestii charakteru Audycji.

B. **Zarzut naruszenia art. 31 § 1 pkt 2 w zw. z art. 31 § 2 k.p.a. w zw. z art. 47h w zw. z art. 53c ustawy o radiofonii i telewizji (wraz z ewentualnym zarzutem naruszenia art. 31 § 1 pkt 2 w zw. z art. 31 § 2 k.p.a. w zw. z art. 18 w zw. z art. 53 ustawy o radiofonii i telewizji) [punkty 2.a. i 2.b. *petitum*]**

12. Zgodnie z art. 31 § 1 pkt 1 k.p.a. organizacja społeczna może w sprawie dotyczącej innej osoby występować z żądaniem wszczęcia postępowania, jeśli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny. Wydając Postanowienie Organ naruszył art. 31 § 1 pkt 2 w zw. z art. 31 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Rozstrzygnięcie oparł na wadliwym rozumieniu pojęcia „interesu społecznego” obecnego w Kodeksie.
13. **Co najistotniejsze w realiach niniejszej sprawy, wszczęcie postępowania i dopuszczenie do udziału w postępowaniu organizacji społecznej nie może zależeć od zasadności rozstrzygnięcia, którego domaga się organizacja społeczna.**
14. Powyższy wniosek potwierdza wprost orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym wskazano, że: „w fazie wszczęcia postępowania nie podlegają badaniu przesłanki istotne w stadium rozpoznawczym, uzasadniające określone rozstrzygnięcie sprawy co do istoty. Nie można więc łączyć występowania interesu społecznego organizacji z wstępnym ustaleniem zasadności wnioskowanego przez nią sposobu zakończenia postępowania, którego wszczęcie postuluje [wyr. – B.S.]”⁴.
15. W tym samym tonie wypowiadają się również wojewódzkie sądy administracyjne, które wyraźnie zastrzegają konieczność oddzielenia w ramach postępowania fazy wstępnej, formalnej oraz fazy merytorycznej: „przepis art. 31 § 2 k.p.a. nie daje organom administracji publicznej podstaw do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyłącznie z przyczyn merytorycznych, a w szczególności z powodu uznania braku podstaw faktycznych i prawnych do wszczęcia i prowadzenia żadanego przez organizację społeczną postępowania”⁵. W przytoczonej sprawie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie wzruszył decyzję organu administracji wskazując, że: „[t]reść uzasadnień postanowień organów obu instancji dowodzi [...], że w kontrolowanej sprawie postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania poprzedzone zostało postępowaniem wyjaśniającym, które nie miało charakteru jedynie postępowania wstępnego w trybie art. 31 § 1 k.p.a. [wyr. – B.S.]”. Zakwestionowane przez sąd zachowanie organu było więc identyczne jak to w niniejszej sprawie.
16. Tezę skarżącego potwierdza również fakt, że Organ, poszukując umotywowania swojego rozstrzygnięcia, nie był w stanie podać nawet orzeczenia jakiegokolwiek sądu administracyjnego, w którym postawiono by tezę zgodną z jego zapatrywaniami. Nie jest takim orzeczeniem w szczególności wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 października 2017 roku wydany w sprawie o sygnaturze II OSK 163/17⁶. W orzeczeniu tym nie tylko nie powiązано antycypowanego rozstrzygnięcia z istnieniem interesu społecznego, ale wyrażono wręcz pogląd przeciwny, bezlitosny dla rozumowania Organu: „[a]naliza konstrukcji art. 31 § 1 i § 2 k.p.a. wskazuje jednoznacznie na to, że w sytuacji, w

⁴ Wyrok NSA z dnia 20 stycznia 2010 roku, sygn. II OSK 139/09, LEX nr 597243. Tożsama teza w wyroku NSA z dnia 16 marca 2010 roku, sygn. II OSK 540/09, LEX nr 597678.

⁵ Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 20 lutego 2020 roku, sygn. II SA/Rz 1418/19, LEX nr 3030976.

⁶ LEX nr 2442332.

której wniosek o wszczęcie postępowania jurysdykcyjnego, spełniający określone w art. 31 § 1 pkt 1 in fine wymogi, składa legitymowana organizacja społeczna, a podany przez nią stan faktyczny sprawy może stanowić podstawę do zawiązania postępowania jurysdykcyjnego, **obowiązkiem właściwego organu jest podjęcie takiego postępowania** [wyr. – B.S.]”.

17. W swoich pismach Skarżący wywiązał się ze wszystkich obowiązków, które stawiał przed nim standard orzecznicy. Wykazał bowiem ponad wszelką wątpliwość, że podjęcie sprawy leży w interesie zbiorowości – za taki cel uznać należy niewątpliwie przeciwdziałanie dyskryminacyjnemu i nienawistnemu językowi w przestrzeni medialnej. Działania obliczone na realizację tego celu znajdują zresztą legitymizację w przepisach ustawy o radiofonii i telewizji, jak też regulacji unijnych, które implementowano omówionymi wyżej przepisami tej ustawy. Nie ma też wątpliwości, że ustawa o radiofonii i telewizji stawia sobie za cel przeciwdziałanie dyskryminacji oraz nawoływania do nienawiści i przemocy ze względu na orientację seksualną. W tym zakresie, decydując o wszczęciu postępowania Organ powinien był więc ocenić wyłącznie to, czy Skarżący dostatecznie powiązał potencjalną sprawę z ochroną istotnej społecznie wartości lub interesów danej zbiorowości⁷: wtedy bowiem wszczęcie postępowania uzasadnione jest interesem społecznym. Jako że Skarżący tego powiązania dokonał, Organ był zobligowany do wszczęcia postępowania.
18. **Na marginesie należy podkreślić, że podejście Organu jest niezrozumiałe również z perspektywy ogólnego rozeznania w realiach postępowania administracyjnego.** Gdyby bowiem organy administracji publicznej przyjmowały konsekwentnie logikę zaprezentowaną przez Organ, nie dochodziłoby w istocie do postępowań kończonych decyzjami negatywnymi – po cóż bowiem władze miałyby podejmować formalny akt wszczęcia postępowania w warunkach, w których wstępna antycypacja merytorycznego rozstrzygnięcia pozwalałaby na odstępnie od czynności? Tak się oczywiście nie dzieje, a choćby pobieżna znajomość praktyki administracyjnej pozwala przyjąć, że konkluzja organu była wadliwa nie tylko od strony materialnoprawnej (o czym niżej), ale stanowiła też przejaw proceduralnego ekscesu (co potwierdza zresztą przytoczone wyżej orzecznictwo sądownoadministracyjne, które takie właśnie ekscesy konsekwentnie ruguje).
19. Z przedstawionych powyżej argumentów jednoznacznie wynika, że Organ naruszył przepisy prawa procesowego. **W skarżonym Postanowieniu Organ całkowicie zaniechał analizy przesłanek z art. 31 § 1 k.p.a. i odmówił wszczęcia postępowania z powodu antycypowanego rozstrzygnięcia. Całość lakonicznego uzasadnienia poświęcona jest wytlumaczeniu, dlaczego, zdaniem Organu, Audycja nie naruszała przepisów ustawy o radiofonii i telewizji – wobec negatywnej konkluzji teza o braku interesu społecznego stała się dla Organu oczywista i automatyczna.** W podsumowaniu należy raz jeszcze zaznaczyć, że rozumowanie Organu stało w rażącej sprzeczności z konsekwentnie rozwijaną linią orzecniczą sądów administracyjnych, w tym Naczelnego Sądu Administracyjnego. **Samo tylko naruszenie art. 31 § 1 pkt 2 w zw. z art. 31 § 2 k.p.a. kwalifikuje Postanowienie do uchylenia.**

---

⁷ Por. Z. Kmiecik, J. Wegner [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. M. Wojtuń, Z. Kmiecik, J. Wegner, Warszawa 2023 (dostęp LEX), Komentarz do art. 31, tezy 8-9.

C. Zarzut naruszenia art. 77 w zw. z art. 7 w zw. z art. 80 w zw. z art. 8 § 1 k.p.a. oraz zarzut naruszenie art. 81 w zw. art. 10 § 1 w zw. z art. 8 § 1 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 w zw. z art. 31 § 3 k.p.a. [punkty 2.c. i 2.d. *petitum*]

20. Wadliwy charakter działania organu przejawiał się nie tylko w swoistym zespoleniu fazy formalnej i rozpoznawczej, ale również nieprawidłowym procedowaniu sprawy. Oba zarzuty koncentrują się wobec metodologii gromadzenia materiału sprawy oraz sposobu jego oceny.
21. **Po pierwsze zatem, Organ niemal całkowicie zaniechał ustalenia stanu faktycznego.** Wyjątek stanowiło tu zwrócenie się do Nadawcy z prośbą o przedstawienie wyjaśnień. **Z uzasadnienia żadnego z postanowień nie wynika jednak, by Organ dokonał jednak jakichkolwiek innych czynności, włącznie z tą najważniejszą, intuicyjną – dogłębnym zapoznaniem się z samą Audycją.**
22. Obowiązek wyczerpującego zgromadzenia materiału dowodowego (art. 77 § 1 k.p.a.) jest może najważniejszym zadaniem, który stawia przed organem administracji publicznej zasada prawdy obiektywnej (art. 7 k.p.a.). Jest on uzupełniany w orzecznictwie o konieczność ustosunkowania się do wszystkich dowodów⁸. **Niekompletność materiału, na którym oparł się organ wiązany jest w orzecznictwie z możliwością postawienia mu skutecznego zarzutu dowolności (tj. naruszenia art. 80 k.p.a.)⁹.**
23. Jedynym materiałem, na którym oparł się Organ były wyjaśnienia przedstawione przez Nadawcę. Organ nie odniósł się w szczególności ani słowem do treści samej Audycji – jej obraz ukształtował sobie w całości na podstawie twierdzeń podmiotu mającego żywotny interes w obronie prezentowanych treści. Organ nie zestawiał w szczególności twierdzeń Nadawcy z konkretnymi fragmentami nagrań. Tak poważne zaniechanie narusza obowiązek z art. 77 § 1 k.p.a. czyniąc materiał dowodowy sprawy niekompletnym. Należy przy tym zaznaczyć, że Skarżący umożliwił Organowi zapoznanie się z treścią Audycji poprzez zamieszczenie we wniosku odnośników (hiperłączy) do obu jej odcinków.
24. **Po drugie, Organ naruszył kluczową dla poznania prawdy obiektywnej zasadę, jaką jest wysłuchanie obu stron, w tym: umożliwienie stronie wypowiedzenie się w przedmiocie materiału zgromadzonego w sprawie.**
25. Zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej obowiązany jest zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji **umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów.** Rangę tego przepisu podnosi art. 81 k.p.a., zgodnie z którym **okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów.**
26. Bezwzględnym warunkiem poprawności przyjęcia jakiegoś ustalenia faktycznego za prawdę jest więc umożliwienie stronie (lub podmiotowi działającemu na prawach strony) ostatecznego wypowiedzenia się o materiale sprawy. W każdym innym przypadku organ administracji publicznej orzeka na podstawie niepoprawnie ustalonego stanu faktycznego. **Orzecznictwo podchodzi do tego wymagania w sposób radykalny – „[d]owód, co do którego strona nie miała możliwości wypowiedzenia się, nie ma jakiegokolwiek**

⁸ Zamiast wielu zob. wyrok NSA w Lublinie z dnia 15 grudnia 1995 roku, sygn. SA/Lu 507/95, LEX nr 27107.

⁹ Zob. wyrok SN z dnia 23 listopada 1994 roku, sygn. III ARN 55/94, OSNP 1995, nr 7, poz. 83.

mocy dowodowej¹⁰. Zachowanie wymagania z art. 81 k.p.a. jest zaś bezwzględny obowiązkami organu „niezależnie od wagi i treści przeprowadzonego dowodu”. Co najważniejsze – „[n]aruszenie tego obowiązku stanowi naruszenie przepisów o postępowaniu administracyjnym mającym wpływ na wynik sprawy”¹¹.

27. **Taka sytuacja miała miejsce w warunkach postępowania zwieńczonego wydaniem skarżonego Postanowienia.** Organ nie umożliwił Skarżącemu konfrontacji z wyjaśnieniami Nadawcy, czym odebrał im jakiegokolwiek znaczenie dowodowe. **Jako że z uzasadnienia obu postanowień (w tym skarżonego Postanowienia) jednoznacznie wynika, że wyjaśnienia te stanowiły dla Organu najważniejszy argument na rzecz ustalenia o zgodności Audycji z prawem, oczywisty staje się wniosek o wadliwości samego rozstrzygnięcia.** Organ bazował bowiem tym samym na materiale, który nigdy nie stał się legitymowanym materiałem procesowym. Nie ma przy tym wątpliwości, że na etapie wydania postanowienia z 8 sierpnia 2025 roku, a tym bardziej skarżonego Postanowienia, Skarżący występował w postępowaniu na prawach strony – korzystał więc z uprawnienia z art. 10 § 1 k.p.a.
28. **Po trzecie, zreferowana powyżej postawa organu godzi w zasadę bezstronności.** Wyjaśnienia Nadawcy zostały przyjęte przez Organ w sposób bezkrytyczny, a uzasadnienie Postanowienia stanowi ich parafrazę. Za powyższą tezę przemawia chociażby konstrukcja uzasadnień obu postanowień, w których przejście między sprawozdaniem z wyjaśnień Nadawcy a stanowiskiem Organu jest łatwe do przeoczenia – są one niezwykle podobne treściowo i następują po sobie.
29. Organ nie potraktował racji Skarżącego w sposób równorzędny, nie konfrontował ze sobą zgromadzonych stanowisk, nie odniósł się również do jego szczegółowej analizy zawartej we wniosku z dnia 28 lutego 2025 roku. Z tych przyczyn naruszył zasadę bezstronności, co pociągnęło za sobą dalsze naruszenia przepisów prawa procesowego.
30. **Wpływ opisanych wyżej naruszeń na rozstrzygnięcie sprawy jest oczywisty. Nie może być mowy o poprawnej rekonstrukcji stanu faktycznego bez dochowania zasad przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego.** Błędy w ustaleniach faktycznych przelożyły natomiast na naruszenie prawa materialnego, które stanowi przedmiot kolejnych zarzutów niniejszej skargi.

---

¹⁰ P. M. Przybysz [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2025, Komentarz do art. 81, Teza 3. Zob. przytoczone tam orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych.

¹¹ Oba fragmenty: wyrok NSA w Warszawie z dnia 4 listopada 1998 roku, sygn. III SA 1035/97, LEX nr 36901.

D. Zarzut naruszenia naruszenie art. 80 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 k.p.a. w zw. art. 53c w zw. z art. 47h ustawy o radiofonii i telewizji (wraz z ewentualnym zarzutem naruszenia art. 80 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 k.p.a. w zw. art. 53 w zw. z art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji) oraz zarzut naruszenia art. 47h w zw. z art. 53c ustawy o radiofonii i telewizji w zw. z art. 80 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 k.p.a. (wraz z ewentualnym zarzutem naruszenia art. 18 w zw. z art. 53 ustawy o radiofonii i telewizji w zw. z art. 80 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 7 k.p.a.) [punkty 2.e. i 2.f. oraz 2.g. i 2.h. *petitum*]

31. Nawet jeśli przyjąć, że procesowa koncepcja Organu dotycząca charakteru interesu społecznego jest prawidłowa (czemu Skarżący jednoznacznie zaprzecza, o czym mowa wyżej), to jego pogląd w sprawie spełnienia hipotezy art. 47h (względnie art. 18) u.r.t. jest niemożliwy do obrony. Ocena materiału dowodowego przeprowadzona przez Organ narusza podstawowe, wywodzone z art. 80 k.p.a., zasady rekonstrukcji stanu faktycznego.
32. Jak wyjaśniono wielokrotnie w literaturze i orzecznictwie, swobodna ocena dowodów musi być zgodna „ze współczesną wiedzą, prawidłami poprawnego rozumowania (logiką) i doświadczeniem życiowym”¹². Skarżący stanowczo kwestionuje w tym świetle twierdzenia, jakoby tezy przedstawione w Audycji mogły być uznane za li tylko „osobiste opinie rozmówców, które nie były dyskryminujące ze względu na orientację seksualną”.
33. Jak wykazano w toku postępowania, w treści programu posługiwano się wielokrotnie sugestiami co do godnych potępienia zamiarów społeczności LGBT+. **Sugestie te odnosiły się do zagadnień noszących w Polsce znaczny „ciężar gatunkowy” – mowa tu, rzecz jasna, o oskarżeniach o próbę deprawowania i krzywdzenia dzieci, czy też wrogość wobec społecznej instytucji rodziny.** Nawet jeśli w treści Audycji nie pojawiło się bezpośrednie nawoływanie do przemocy lub nienawiści, to trudno się przecież spodziewać, że wymienione wyżej zarzuty nie przysporzą społeczności LGBT+ przeciwników gotowych podejmować przeciw niej aktywne, często radykalne, działania.
34. **Organ całkowicie zignorował również kwestię konwencji językowej, którą posługiwano się w spornej Audycji.** Ta zaś, jak wykazywał w postępowaniu Skarżący, opierała się na próbie wywołania u odbiorcy niechęci lub odrazy względem osób nieheteronormatywnych. Sam tytuł Audycji, „Wirus LGBT” zakorzeniony jest w najgorszych tradycjach hitlerowskiej propagandy, która wykreowanych przez siebie „wrogów systemu” przedstawiała jako rodzaj nieczystości, zagrożenia dla zbiorowego zdrowia. W podobnym kluczu rozpatrywać należy liczne odwołania do „defekacji” i „fekaliów”, które trudno traktować jako uzasadnione w jakimkolwiek, choćby publicystycznym, dyskursie – być może gdyby Organ zapoznał się z treścią Audycji, miałby szansę przekonać się o nasileniu i tendencyjności wykorzystanych fraz.
35. **Wadliwa ocena materiału sprawy doprowadziła organ do naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 47h w zw. art. 53 u.r.t (względnie: art. 18 w zw. z art. 53 u.r.t.).** Uznając, że nie doszło do naruszenia przepisów ustanawiających zakazy

---

¹² Zob. P. M. Przybysz [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2025, Komentarz do art. 80, teza 2.

obciążające nadawców, Organ zrezygnował z zastosowania przepisów sankcyjnych (choćby miało ono polegać tylko na wszczęciu postępowania rozpoznawczego).

III. UWAGI PROCESOWE

36. Skarga została doręczona Skarżącemu w dniu 16 października 2025 roku. Trzydziestodniowy termin upływał w dniu 15 listopada 2025 roku, tj. w sobotę. Zgodnie z art. 83 § 2 p.p.s.a. terminem na złożenie skargi jest więc poniedziałek, 17 listopada 2025 roku.
37. Uprawnienie Bartosza Staszewskiego do reprezentowania Skarżącego zostało wykazane w załączonym do niniejszej skargi wydruku z Krajowego Rejestru Sądowego.
38. Wpis ustalono na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 roku w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

***

39. Mając na uwadze powyższe argumenty wnoszę jak na początku.

Bartosz Staszewski

Zarząd Fundacja Basta

(podpisano elektronicznie profilem zaufanym)

Załączniki:

- 1) potwierdzenie uiszczenia wpisu
- 2) wydruk z KRS (dane aktualne)